

SAHARA-*AVONTUUR* *REEKS*

No. 31
Stille dood oor
Die Sahara

Meiring Fouché

INHOUD

Hoofstuk	Bladsy
1. Perfekte Soldaat	3
2. Voorbereiding	12
3. Mes in die Rug	21
4. Vasgekeer	29
Dodelike Wapen	40
Die Kranse van Doetra	49
7. Teen die Afgrond	59
8. Hulle kom!	67
9. Die Dag Breek Aan	73
10. Konsternasie	81

HOOFSTUK 1

PERFEKTE SOLDAAT

Dit is baie selde dat 'n vliegtuig by Dini Salam, die suidelike garnisoendorp van die Franse Vreemdelegioen in die Sahara-woestyn, gesien word.

Dit is daarom dat die manne op hierdie oggend, kort na hul eerste driloefening van die dag, soos rooimiere uit die slaapsale borrel en die borswerings opswerm om te gaan luister wat se dreuning dit dan nou is. Die meeste van hulle se bolywe is kaal want hulle was net aan was na die inspannende driloefening waaraan sersant Catroux hulle onderwerp het. Hulle was net besig om die beswete bolywe, nekke en die gesigte en die hande af te spoel toe hulle die dreuning die eerste maal hoor.

Net toe hulle op die borswering uitkom, sien hulle die kleinerige vliegtuig uit die rigting van Algiers aangesweef kom, 'n wye draai om die dorp maak en dan agter die plat geboutjies van die Arabierse deel van die dorp gaan neerstryk in 'n walm van sand en stof.

“Nou toe nou,” sê Fritz Mundt, die groot Duitser van die garnisoen, vir Teuns Stegman, die Suid-Afrikaner wat ook in die garnisoen dien, hier op die borswering waar hulle langs mekaar staan. “'n Vliegtuig! Dalk bring dit 'n boodskapper om te kom sê dat alle vyandigheid tussen die Franse Vreemdelegioen en die Arabiere nou afgelas is. Dalk is ons loopbaan op 'n einde, Stegman,” sê Fritz wat sy oë nou maak teen die harde glinstering van die Saharason.

“Ja,” sê Teuns gemoedelik, “of miskien bring dit vir ons 'n paar kiste regte Duitse bier, ou Grote.”

Fritz kyk verwyttend na sy makker wat hom altyd terg met Duitse bier. Iets wat hy in jare nog nooit gesien het nie.

Maar hulle altwee weet dat daar iets spesiaals aan die gang is. Dit is 'n vinnige, kleinerige vliegtuig wat hulle sien neerstryk het. Een van hierdie viersitplek-modelle wat lyk soos 'n groot naaldekker.

Nadat die vliegtuig uit die gesig gaan sit het, steur hulle hulle nie verder daaraan nie. Hulle draai om en stap die borswering af na die slaapsaal om 'n bietjie op die rug te gaan lê want hulle voel tam na

die intensiewe oefening wat hulle so pas deurgemaak het.

In die slaapsaal babbél die manne opgewonde oor die koms van die vliegtuig.

“Julle kan maar julle stewels poets, kêrels,” sê Petacci, een van die klein groepie intieme maats waaraan Teuns Stegman en Fritz Mundt ook behoort. “Ek dink dit is die inspekteur-generaal van die Franse Vreemdelegioen wat kom kyk of ons nog kan bors uitstoot, of ons nog kan salueer en of ons nog kan flink marsjeer.”

“Nooit anders nie,” sê Jack Ritchie wat op sy harde katel sit en sy stewels uittrek.

“As dit die inspekteur-generaal was,” sê Podalski, die groot Pool, “sou ons daarvan ’n snuf in die neus gehad het. Dan sou hulle ons al ’n paar dae gelede aangesê het om ons stewels te poets en om ons gewere netjies skoon te maak en om ons ore te was.”

So gis die kêrels onderwyl die bevelvoerder van die garnisoen, kol. le Clerq, sy tweede in bevel, kapt. D’Arlan, met die enigste jeep van die garnisoen by die vestingpoort uitjaag om te gaan kyk wie en wat hierdie onverwagte vliegtuig gebring het. Selfs die twee offisiere is onseker oor die skielike koms van die vliegtuig. Hulle het daar geen kennis van gehad nie en hulle het nie die vaagste benul van wat die doel daarvan is nie.

Net soos nuuskierige kinders drom die manne by die groot tralievensters saam toe die jeep van die lughawe af terugkeer. Dit kom hou hier naby hulle kwartiere stil en tot hul verbasing sien hulle dat ’n hoë offisier van die Franse Vreemdelegioen flink uit die jeep spring.

“’n Kolonel,” sê Teuns vir Fritz.

“’n Kolonel, sowaar!” antwoord Fritz opgewonde. “Dit moet iets beteken. Dit is nie om dowe neutte wat Algiers ’n kolonel met ’n spesiale vliegtuig na Dini Salam sal stuur nie.”

“Ja ek dink die poppe gaan vandag dans,” sê Teuns. “Ek wens ek weet wat daar agter sit.”

Le Clerq, D’Arlan en die nuwe aankomeling stap flink in die rigting van le Clerq se kantoor. En toe gis die manne nog erger oor wat daar nou gaande is. Dit gebeur nie aldag dat ’n hoë offisier van

die legioen somer met ’n spesiale vliegtuig hier kom neerstryk nie.

Skaars tien minute gaan verby nadat die kolonel van die jeep afgeklim het nie, of D’Arlan maak sy verskyning in die deur van die slaapsaal. D’Arlan lyk fris en koel, kalm en doeltreffend soos altyd. Sy wakker oë neem die slaapsaal op en toe klink sy helder, deурdringende stem deur die stilte.

“Legionnaire Stegman!” roep kaptein D’Arlan uit. Teuns Stegman, die lang, breedgeskouerde Suid-Afrikaner van die Franse Vreemdelegioen, spring op aandag hoewel hy op daardie oomblik sonder stewels is en feitlik net ’n broek aan het.

“Oui, mon Capitaine,” sê Teuns flink.

“Legionnaire,” sê D’Arlan, “sal jy asseblief binne vyf minute in die kantoor van kolonel le Clerq verskyn!” Daarmee draai D’Arlan in sy spore om, swaai sy offisierstaf onder sy arm in en stap flink die slaapsaal uit.

Die manne kom tros hier om Teuns. Hulle klouter oor beddens en val oor stoele wat op die vloer staan. Teuns kyk vraend na hulle, net soos hulle vraend na hom kyk.

“En nou?” vra Fritz Mundt, “en wat wil hulle nou met Legionnaire Stegman maak?”

“Dalk wil hulle hom ’n generaal maak,” spot Petacci.

Die lang blonde Suid-Afrikaner glimlag net vir al die bog wat daar gepraat word. “Of dalk wil hulle hom in die huwelik bevestig met die dogter van die een of ander Arabiese opperhoof,” meen Podolski.

“Of straks wil hulle hom uit die Legioen ontslaan,” waag Jackie Ritchie dit. So babbél hulle deurmekaar, maar so onder dié gebabbél deur help hulle vir Teuns oor die weg om gou-gou sy volle mondering aangetrek te kry, want hoewel D’Arlan geen bevel daarvoor gegee het nie, weet hulle instinktief dat Teuns in hierdie geval in sy volle mondering voor die hoë aankomeling sal moet verskyn.

Een gee sy stewel aan en ’n ander gee sy hemp aan, nog een bring sy kepi nader en in ’n ommesientjie het Teuns sy volle mondering aan en stap hy met lang hale, gevolg deur die nuuskierige aanblikke

van sy makkers, die slaapsaal uit en haas hom na die kantoor van kol. Le Clerq.

Daar is 'n brandende opgewondenheid in die Suid-Afrikaner. Sy blou oë is nou en sy hart klop vinniger. Vandat hy by die Franse Vreemdelegioen aangesluit het om sy broer te probeer vind wat verlore geraak het in die tweede Wêreldoorlog, het Teuns al vreemde ondervindinge deurgemaak in die Sahara. Maar hier waar hy nou met sy klappende stewels oor die plaveisel stap na die gang wat hom na Le Clerq se kantoor sal lei, het hy die indruk dat hierdie miskien die begin is van die vreemdste en opwindendste ondervinding wat hy nog ooit in die Sahara beleef het.

Die ordonnans kondig Teuns se aankoms aan. Die deur word vir hom oopgemaak en hy stap vinnig binne. Hy salueer flink en klap sy hakke teenmekaar toe hy voor Le Clerq, die vreemde kolonel en D'Arlan verskyn.

"Legionnaire Stegman," sê kol. Le Clerq, "hierdie is kol. La Crosse van die hoofkwartier van die Franse Vreemdelegioen in Algiers." Le Clerq se stem is kort, saaklik en afgemeet.

Weer salueer Teuns flink en kol. La Crosse salueer terug.

Toe praat Le Clerq weer. "Legionnaire Stegman," sê hy, "jy kry twee uur om jouself gereed te maak om saam met kol. La Crosse na Algiers te vlieg."

Teuns moet sy nuuskierigheid bedwing om nie van Le Clerq na La Crosse te kyk nie. La Crosse sê nie 'n enkele woord nie. Hy staan net daar met sy hande agter sy rug, 'n beeld van militêre presiesheid en perfektheid en hy maak sy mond nie oop nie. Hy staar net opsommend na die lang man wat hier voor hom verskyn het.

"Oui, mon Colonel," sê Teuns vir Le Clerq.

"Dit sal al wees, Legionnaire," sê Le Clerq en die lang man salueer, draai op sy hakke om en stap die kantoor van kolonel Le Clerq vinnig uit.

Hierdie is vir hom een van die onverstaanbaarste dinge wat hy nog ooit teengekom het. Hierdie is die vreemdste onderhoud wat hy nog ooit met enige offisier gevoer het. Al wat aan hom gesê word,

is dat hy hom moet gereed maak om binne twee uur met 'n vreemde kolonel na Algiers te vlieg. Sou hy dan iets gedoen het waarvoor hulle hom wil tug? Maar dit is tog onmoontlik. As hy iets gedoen het waarvoor hy getug moet word, dan sou Le Clerq hom hier in die garniesoenvesting van Dini Salam tug. Wat hom die vreemdste val, is dat Le Clerq of D'Arlan feitlik nooit 'n man 'n bevel gee sonder dat hulle darem minstens 'n aanduiding gee oor wat die rede daarvoor is of wat die doel daarvoor is nie.

Maar nie vandag nie. Al wat aan hom gesê word is dat hy inderhaas na Algiers moet vlieg.

Onmiddelik nadat hy uitgestap het, word die deur agter hom toegeswaai en kol. La Crosse, die kort donkerige man met die perfekte militêre houding en die perfekte militêre mentaliteit, draai hom tot Le Clerq. "Mon Colonel," sê hy vir Le Clerq, "dink jy hierdie is jou geskikste man?"

"Een van die allerbeste in die garniesoen," sê Le Clerq. "'n Beter man kan ek u nie gee nie." Le Clerq is net so nuuskierig soos Teuns. Ook hy weet niks. Hy het nie die vaagste benul van wat die doel met Teuns Stegman is nie. La Crosse het eenvoudig binnegekom en sy eise kalm, bedaard, kortaf en duidelik gestel. Hy wil 'n legioenman hê - sterk van konstitusie, dapper, ondernemend, met 'n redelike kennis van die Arabiese dialekte en met 'n wye, intensiewe kennis van omstandighede in die Sahara. Maar veral wil hy 'n man hê wat inisiatief aan die dag kan lê in die gevaarlikste en mees buitengewone omstandighede.

Hy wil nie bloot 'n soldaat hê nie, hy wil 'n man hê wat kan aanpas in gevaar. Wat planne kan maak. Wat ondernemingsgees het. En bowe-al 'n man wat nie 'n bang haar op sy kop het nie.

"Ja, hy is u man, Kolonel," sê D'Arlan. "Hy is die perfekte soldaat. Hy is die enigste man in Dini Salam waaraan ek kan dink, wat aan al die eise voldoen wat u gestel het."

"Uitstekend," sê La Crosse. "Uitstekend. Hy lyk vir my intelligend. Hy is sterk van liggaam en ek kan sien dat hy sterk van gees ook is. Dit is die klas kêrel wat ons wil hê, mes amis."

La Crosse word daarvan bewus hoedat Le Clerq en D'Arlan

altwee belangstellend en nuuskierig na hom kyk.

“Dit spyt my,” sê hy, “dat ek nie kan bekendmaak wat die bedoeling van die opperbevel met hierdie soldaat is nie. Dit is ’n militêre geheim van die hoogste orde. Ek het net een bevel en dit is om ’n dusdanige soldaat hier te kom haal. ’n Man met praktiese ondervinding van die Sahara en ’n man wat in die Sahara al veel deurgemaak het. Bowe-al ’n man wat die Arabier van binne uit ken.” Hy glimlag goedig vir Le Clerq en D’Arlan en toe sê hy: “Ek is bevrees, mes amis, julle sal maar jul nuuskierigheid moet bedwing totdat die sending waarvoor legionnaire Stegman bedoel is, suksesvol afgehandel is. Dan sal die hele ding aan u geopenbaar word. Maar tot tyd en wyl dit gebeur, sal ek verplig wees om u in die duister te hou.”

Teuns kom ’n bietjie uitasem in die slaapsaal terug en hy beur tussen die manne deur wat om hom saamdrom om te hoor wat wat is.

“Ek weet niks, kêrels,” sê Teuns, “ek het net bevel gekry om my binne twee uur gereed te maak om saam met ene kolonel La Crosse na Algiers te vlieg.”

Dit is vir die manne genoeg. Hulle spring aan die werk. Fritz Mundt gryp Teuns se ekstra uniformbroek en haas hom na die strykplek om dit netjies te gaan stryk. Petacci gryp sy uniformbaadjie en borsel dit af dat die stof so staan. Jack Ritchie gryp Teuns se stewels en begin hulle poets. Die een doen dit en die ander doen dat. Teuns self haas hom na die badplek, skeer sy gesig skoon en was hom van kop tot tone.

Toe hy terug kom pak hy sy nodige goedjies in en binne ’n uur is hy in sy uniform uitgevat en hy lyk soos ’n nuwe sikspens. Die manne behandel hom soos ’n bruidegom. Die een verskik hier iets en die een verskik daar iets. Hy lyk asof jy hom deur ’n ring kan trek. Hy het sy ekstra kepi op sy kop en die blink eintlik so wit is dit. Sy gesig is blink en gladgeskeer, sy naels is skoongemaak. Sy stewels skitter en sy uniformbaadjie is netjies skoon geborsel deur Petacci.

Fritz gaan sy goed weer deur om te sien of hy alles ingepak het.

D’Arlan kom eindelijk weer te voorskyn om Teuns aan te sê dat hy moet kom. Hy groet sy makkers vinnig met die hand en toe stap hy uit.

’n Kwartier daarna drom die manne weer op die borswering saam en aanskou hoedat die vliegtuig in ’n dik stofwolk anderkant die Arabierse gehuggies opstyg. Toe klim dit hoog en blink deur die Saharason en sy neus staan reguit in die rigting van Algiers.

Met ’n vreemde gewaarwording in hom kyk Teuns Stegman af na die bekende gesig van hierdie hittige, stinkende ou plek, Dini Salam. Met ’n gevoel van weemoed sien hy die manne op die borswering staan. Sien hy hulle wuif. Sien hy hulle kepi’s deur die lug swaai. En toe hy weer ’n slag voor hom uitkyk oor die eindlose woestyn, wonder hy wat op hom gaan wag die oomblik wanneer hy in Algiers saam met kol. La Crosse van die vliegtuig afstap.

Want voordat hulle opgeklim het, het La Crosse nog nie ’n enkele woord gesê nie. Wat La Crosse betref, bestaan Teuns nie eens nie. En behalwe Teuns en La Crosse is daar nog net een man in die vliegtuig - die loods.

VOORBEREIDING

Op die lughawe in Algiers wag 'n onaansienlike militêre motortjie toe die vliegtuig wat vir Teuns en kol. La Crosse van Dini Salam af bring, daar neerstryk. Die motortjie kom ook sommer oor die lugbaan aangery en Teuns en La Crosse klim direk uit die vliegtuig daar in. Dit word deur 'n soldaat bestuur en daar is niemand anders in die motor nie. Met die grootste haas vaar hulle met 'n skreeuende sirene deur die verkeer totdat die bestuurder eindelijk stilhou voor 'n vierkantige gebou. 'n Massiewe, indrukwekkende struktuur. En toe Teuns saam met La Crosse die trappe optrippel, sien hy op die boog bo die hoofingang die betekenisvolle woorde: HOOFKWARTIER VAN DIE FRANSE VREEMDELEGIOEN.

'n Koue gevoel gaan deur hom toe hy onder hierdie indrukwekkende naam deurstep met kol. La Crosse aan sy sy. Nog steeds het La Crosse nie 'n enkele woord gesê nie. Op die vlug het hy omtrent niks gepraat nie. Hy het Teuns net hier en daar uitgevra oor sy ondervindinge in die Sahara, hom 'n paar persoonlike vrae gevra en verder met hom gesels oor koeitjies en kalfies. Maar nie die vaagste aanduiding het La Crosse gegee oor waarheen hulle nou eintlik op pad is en wat hul planne met Teuns is nie.

La Crosse lei hom in die een lang gang na die ander af, van die een verdieping na die ander totdat hulle eindelijk voor 'n swaar houtdeur staan, met 'n baie duidelike kennisgewing daarop. Teuns kyk daarna en hy word weer eens koud. Op die plaatjie op die deur staan: Generaal Jean du Bois, hoof van die Geheime Diens van die Franse Vreemdelegioen.

Weer eens kry Teuns daardie koue gevoel wat hom al 'n paar maal aangetas het vandat hy die eerste maal met La Crosse kennis gemaak het. Wat wil die hoof van die Geheime Diens van die Franse Vreemdelegioen met hom maak? Wat is hier aan die gang?

La Crosse draai die deur oop en hulle stap 'n kantoor binne waar daar 'n ordonnans onmiddelik opstaan en salueer.

"Genl. du Bois verwag my," sê La Crosse. "Ek is kol. La Crosse.

"Qui, mon colonel," sê die ordonnans, swaai flink na die deur, gaan binne en na 'n paar oomblikke kom hy terug. "Kom gerus binne, Kolonel," sê hy.

La Crosse maak 'n beweginkie met sy hand en beduie vir Teuns om hom te volg. Teuns Stegman voel asof hy op lug trap toe hy die ruim, pragtige ingerigte kantoor met die yslike lessenaar daar in die middel van die vloer betree. Daar agter die lessenaar sit 'n klein donkerige mannetjie met intense swart oë, 'n grys kop en die mees militêre gesig wat die Suid-Afrikaner nog ooit teëgekomen het. Daar is iets hard, iets uiters doeltreffend aan die man se hele voorkoms. Hy gee Teuns die indruk dat hy nog deegliker, nog meer ervare en nog meer onverskrokke is as selfs kaptein D'Arlan.

La Crosse salueer met byna oordrewe onderdanigheid en toe sê hy vir die man agter die lessenaar: "Mon generaal, ek het die man saamgebring wat u my gestuur het om te bring. Ek wil u graag bekendstel aan legionnaire Stegman, 'n Suid-Afrikaner in die Franse Vreemdelegioen, 'n soldaat van die garnisoen in Dini Salam."

Teuns salueer so flink en met soveel militêre aanskyn dat die man agter die lessenaar glimlaggend na hom opkyk.

"Welkom in Algiers, Legionnaire," sê du Bois. "Welkom in die kantoor van die hoof van die Geheime Diens van die Franse Vreemdelegioen. Daar is 'n taak wat ons u wil opdra."

Toe beduie hy vir La Crosse en Teuns om op die twee stoele te kom sit wat netjies langsmekaar voor sy lessenaar geplaas is - so asof hulle twee al 'n hele ruk verwag word.

"Nou," sê du Bois, "ek is dankbaar julle het gekom, La Crosse. Jy is net 'n uur laat, Kolonel."

"Dit spyt my, mon Generaal," sê La Crosse, "maar ek moes die Legionnaire darem 'n bietjie tyd gee om voor te berei."

"Ek verstaan," antwoord du Bois, maar dit is duidelik dat hy omgekras is met La Crosse. "Nou laat ons praat," sê hy en hy wend hom tot Teuns.

"Mon Legionnaire," sê du Bois, "jy is 'n uitgelese man in die Franse Vreemdelegioen. Ek het na 'n sekere soldaat gesoek en ek